

Nyt fra
ASSISI-KREDSSEN

December 2003

nr. 41

Glædelig jul!

INDHOLD:

Adventshilsen	<i>side 3</i>
Årsmøde	<i>side 4</i>
Bøn - en verden, der åbner sig	<i>side 5</i>
Assisi - oktober 2003	<i>side 14</i>
En personlig beretning	<i>side 16</i>
Fra Løgumkloster	<i>side 20</i>
Fra efterårsmøder	<i>side 22</i>
Bestyrelsen	<i>Bagsiden</i>

ASSISI-KREDS DATOER

28. februar 2004
Årsmøde i Enghave Kirke

8. - 15. maj
Assisi-rejse
Program indsat i dette blad

1. - 9. oktober
Assisi-rejse

Max Mizzi

På efterårsrejsen erfarede vi, at p. Max Mizzi, Assisi-Kredsens gode ven gennem alle årene, efter en operation for kræft opholdt sig hos sin familie på Malta.

De seneste undersøgelser viste, at der ikke mere var kræftceller.

De nyeste oplysninger sagde, at han ventedes tilbage til Assisi i løbet af november måned.

Fremover vil en amerikansk medbroder stå for arbejdet i CEFID i samarbejde med Max Mizzi.

Adventshilsen december 2003

Når vi nærmer os Advent, indfinder der sig en underlig dobbeltbundet fornemmelse – først: åh nej, skal vi nu til det igen, hele julehalløjet med nisser og gran i alle stormagasiner og indkøbscentre allerede fra først i november, men så: oh ja, nu kommer tiden med Esajas-teksterne.

Medens der uden for kirken breder sig en glad og næsten pjattet opstemthed af forbrug og forventning om julefrokoster og gløgg og æbleskiver, så breder der sig i kirken en alvor. Ikke sorg, ikke opgivenhed, ikke glædesløshed, men altså ... alvor.

Advent er en forventningens tid, en tid hvor vi har tid til at vente. Der er tid til alting som Prædikeren siger i sin bog i Det gamle Testamente, ”alting har en tid”. Der er en tid til det ene, og der er en tid til det andet. Der er en tid til pjat, og der er en tid til alvor – der er masser af tid til det hele i dette herlige, gudskabte liv som vi lever. Og hvis der er en tid til markedsføring og forbrug og julefrokoster før tiden, så kan man jo håbe at der også er en tid til ro og glæde og fordybelse når årsagen til hele postyret indfinder sig, Julen.

Man kan tage det i omvendt rækkefølge: der er en tid til alvor og besindelse, og der er en tid til glæde og fest. Esajas-teksterne i adventstiden lægger op til alvor først: ”Du skal åbne de blindes øjne, føre fangerne ud af fængslet og dem, der sidder i mørket, ud af fangehullet”, og: ”Han dømmer ikke efter, hvad hans øjne ser, fælder ikke dom efter, hvad hans ører hører; han dømmer de svage med retfærdighed, fælder retfærdig dom over landets hjælpeløse”, og: ”Herrens herlighed skal åbenbares, og alle mennesker skal se den”, og: ”hele den vide jord skal se vor Guds frelse”, og: ”Gud er min frelse, jeg er tryk, jeg frygter ikke”.

Hvis denne alvor er først, kan vi virkelig holde fest. Når det ofte i vores komplicerede og korrupte og kortsigtede verden er svært at opfylde det første, Alvoren - med healing og frihed og retfærdighed og frygtløshed – så kan det også være svært at opfylde det andet, at få tid til glæden og festen.

Men ... ingen eller intet skal tage glæden fra os! Vi holder fast i troen og håbet, vi glæder os over at Gud blev menneske i Jesus julenat i Bethlehem. Vi vil lade glæden blive det sidste!

I året der er gået har vi haft årsmøde den 22. februar med et spændende indlæg af sognepræst Elisabeth Lidell om pilgrimsrejse til Santiago de Compostela, et forårs-

møde med Biji Markose fra den syrisk-ortodokse kirke, en efterårstur til Løgumkloster med bl.a. spadseretur på Dannevirke og besøg på Rådhuset i Slesvig, det gamle franciskanerkloster. Der har været efterårsmøde med sognepræst Kristian Høeg om den ortodokse kirke - og der har været afholdt to vellykkede rejser til Assisi, én i foråret, én i efteråret.

Bestyrelsen ønsker alle medlemmerne en glædelig Advents- og Juletid med tak for samvær i årets løb.

På gensyn til næste år,

Pax & bonum,

Frederik Hjerrild

Årsmøde 2004

Årsmødet 2004 vil finde sted i Enghave Kirke d. 28. februar.

Vi begynder med gudstjeneste kl 11 - derefter frokost, generalforsamling og foredrag. Nærmere program i næste nummer af Nyt fra Assisi-Kredsen

Vi kan dog allerede nu løfte sløret for, hvad vi kan glæde os til at høre foredrag om ved årsmødet:

Den nye salmebog

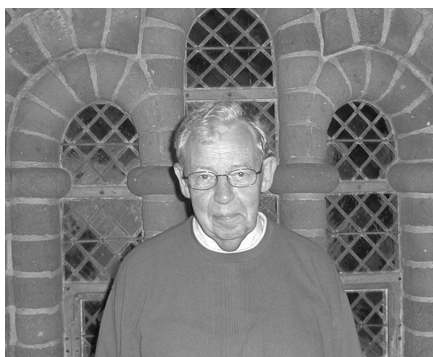

Eva Meile, tidligere sognepræst i København ved Skt. Andreas Kirke og ved Lutherkirken, medlem af salmebogskommissionen, fortæller om tilblivelsen af den nye salmebog. Nogle salmer er gledet ud, nye er kommet til, også nogle nye gamle – hvorfor?, hvordan? Hvorfor den nye salmebog ser ud som den gør, noget om sproget, noget om hvad der er kriteriet for en god salme.

BØN - EN VERDEN, DER ÅBNER SIG

Assisi-kredsens weekend,
Løgumkloster Refugium 19.09.2003

af Gerhard Pedersen

De enkleste, men også de dybeste erfaringer, som mennesker har gjort med den kristne tro, har ofte fundet udtryk i korte ordsprogsagtige sætninger. En sådan sætning lyder: *Bønnen er troens åndedræt*. I den gemmer sig en grundlæggende erfaring af, hvordan kristen bøn forholder sig til troen på Kristus. Åndedrættet er udtryk for, at selve livet er en gave. Men det er samtidig betingelsen for, at vi kan leve. På samme måde er det at tro og det at bede en gave. Hverken tro eller bøn er noget, vi kan præstere, selv om vi anstrenger os nok så meget. Men troen og bønnen betinger gensidigt hinanden. Uden troen på Gud, bliver bønnen meningsløs. Så taler vi blot ud i den tomme luft. Og hvis ikke troen finder udtryk i, at vi henvender os til Gud i bøn, så bliver den gold og visner.

1. Troen og bønnen er Helligåndens gave

En vigtig pointe i sætningen, at bønnen er troens åndedræt er altså den, at tro er en gave. Vi kan ikke bare beslutte os til at tro, og så tror vi. Nej, troen må gives os. Det fremgår af det bibelske billedsprog, hvor Ånd og åndedræt hører sammen. Gud blæser sin livsånde ind i menneskets næsebor, og så bliver det et levende væsen, der ånder. Det kan også siges med Sl. 104:

*Alle har det håb til dig,
at du giver dem føden til rette tid; ...
du åbner din hånd
og de mættes med gode gaver;
du skjuler ansigtet, og de forfærdes,
du tager deres ånde bort, og de dør
og bliver til jord igen;
du sender din ånd og der skabes liv,
du gør jorden ny.*

Når mennesket beder og lovsynger, opfylder det sin bestemmelse, bringer sin ånde tilbage til Gud, hvorfra den udgik: *og friest er dit åndefang, når dybt du drager det i sang* (Slb. 10,v.2).

Det samme har Luther udtrykt på en meget stærk måde i sin forklaring til 3. Trosartikel i den lille katekismus, hvor det hedder: *Jeg tror, at jeg ikke ved egen for-*

nuft eller kraft kan tro på Jesus Kristus, min Herre, eller komme til ham, men Helligånden har kaldet mig til det ved evangeliet, oplyst mig med sine gaver, helliget og bevaret mig i den sande tro.....

Her har Luther sagt noget afgørende om, hvordan troen gives et menneske. Det sker *ved evangeliet*. Ved sin Helligånd formidler Gud sit ord til os, så vi fatter, at det er Guds gode budskab til os. Når vi hører det gode budskab, hvad enten det sker ved at vi læser i Bibelen, hører forkyndelsen i kirken eller kommer i tanker om et ord af Jesus, eller hører Guds stemme i vort hjerte, så kaldes vi til at stole på Gud, og så opstår den kristne tro.

Men Luther siger også, at Helligånden har *oplyst mig med sine gaver*. Til Helligåndens gaver hører bønner. Det taler Paulus meget stærkt om i Romerbrevets 8. Kapitel. Han skriver her, at Helligånden, som vi har fået, ikke sætter os i en falsk frygt for Gud, men overbeviser os om, at vi er Guds elskede børn. Det er Ånden, som gør, at vi kan påkalde Gud, som man påkalder en kærlig far. Med Paulus' egne ord: *I har jo ikke fået en ånd, som giver trællekår, så I atter skulle leve i frygt, men I har fået den ånd, som giver barnekår, og i den råber vi: Abba, fader! Ånden selv vidner sammen med vores ånd om, at vi er Guds børn* (v. 15-16). Det Paulus her hentyder til, er den ældste gudstjeneste, hvor menigheden lod deres tro og glæde ved at høre Gud til finde udtryk i et sådant råb på Jesu

oprindelige sprog, aramaisk.

2. Traditionstabet

Der er stor afstand fra Paulus' situation til vores. For selv om vi i de senere år har oplevet en stigende interesse for åndelige fænomener, så er der ingen tvivl om, at bøn for mange mennesker i dag er et af livets randfænomener. Lad mig prøve at sige lidt om, hvorfor.

Vi lever i et samfund, som på alle måder er præget af præstationer. Hvad du opnår her i livet, er betinget af, hvad du præsterer. Spørger man, hvordan den kristne bøn trives i et sådant samfund, så er svaret dobbelt: På den ene side er bønner blevet fremmed for mange mennesker i vort samfund. Bøn kræver tid, men de fleste af os er fortravlede. Bøn kræver ro, men vores hverdag er fuld af larm og en forvirrende mængde billeder. Bøn kræver samling og koncentration, men vores tid er splittet. Dertil kommer, at samfundets frigørelse fra kirkens formynderskab har efterladt os med et traditionstab. Mange mennesker i dagens Danmark er vokset op i miljøer, som har været helt fremmede for kristenlivets grundlæggende ytringer som bøn, bibellæsning og samtale om kristentroens indhold.

På den anden side kan vi konstatere, at tomheden efter traditionstabet skaber en længsel efter det, man har mistet. Derfor er religiøsiteten i de senere år kommet i forgrunden på en ny måde. Men meget af den moderne religiøsitet går kirkens dør forbi. Mange mennesker har i årevis været optaget af Østens religiøsitet og

mystik. Mange bruger daglig tid på at praktisere en eller anden form for meditation. Der udkommer en mængde bøger og tidsskrifter om religiøse emner som astrologi, faste, healing, meditation og okkulte fænomener.

Disse fænomener har utvivlsomt forbindelse med, at vi lever i et informations-samfund som samtidig er et oplevelses-samfund præget af en tiltagende individualisme. Man søger *viden* - ikke blot om den fysiske verden omkring os, men også om livets mening. I en verden, der bliver stadig mere kompleks søger man forklaringer, som kan være holdepunkter og pejlemærker midt i al forvirringen. Men man søger også stadig nye *oplevelser*. Alt skal være interessant og spændende! Man søger at tilfredsstille sine følelsesmæssige behov. Oplevelsen er ikke længere en gave man får, når man nærmer sig noget fremmed, en person, et sagforhold. Nej, oplevelsen er blevet et mål i sig selv, hvormed man forbruger nye ting, personer og livsområder for at tilfredsstille sit eget *individuelle* begær efter at blive underholdt.

3. Nye forventninger til kirken

I denne nye situation møder man kirken med nye forventninger. I kirken søger man noget af det, som traditionstabet har taget fra en. Det kan man bl.a. aflæse af den rapport, som er udsendt fra natkirken i Københavns domkirke efter det første års arbejde. Her arbejder man med fire områder: stilhed, bøn, liturgisk laboratorium og samtale.

Stilhed er noget, som mange moderne mennesker sukker efter. *Som ansatte har vi til tider følt det både overvældende og lidt beskæmmende at modtage så megen taknemmelighed for 'stilhed'*, hedder det i rapporten. Kirkerummet fungerer som et helle for præstationskrav og aktivitetspligt. Stilheden kommer til udtryk i, at man holder rummet fri for musik i nogle perioder hver aften, indlægger stilhedsperioder i andagterne og holder pauser i de individuelle samtaler.

De besøgende i natkirken har i forbavsende høj grad brug for at *formulere* deres *egne bønner* skriftligt. For mange mennesker er religiøs praksis i dag forbundet med nyreligiøsitet eller med islamisk bønpraksis. Men i det øjeblik de får lejlighed til at udtrykke sig i bønnens form, så viser deres eget behov sig. I natkirken formulerer de besøgende adskillige bønner hver aften. Hvis de ønsker det, bliver bønnen læst op ved midnatsandagten.

På samme måde, som det meget fortravlede informations- og mediesamfund har medvirket til at gøre os opmærksomme på stilhedens velsignelse, har normløsheden i samfundet dannet baggrund for en *genopdagelse af ritualernes værdi*. Men der spørges i dag efter nye ritualer, som de deltagende kan føle sig hjemme i, fordi de genkender deres egen situation i dem, og fordi ritualerne fører dem videre fra deres egen situation. Det jeg her har fremdraget, kalder på en overvejelse over, hvad bøn betyder for os, der har lært at gå bønnens vej til Gud.

4. På opdagelse i bønnens verden

Bøn er ikke noget, vi opfinder. Den findes før os i mange - om ikke alle - kulturer verden over. At bede er derfor at gå ind i et sprogligt univers og gå på opdagelse i det. Men bønnens sprog må, som ethvert andet sprog, læres af dem, der taler det i forvejen. Det kan ske derved, at man deltager i bøn i en familie, en menighed eller en anden sammenhæng, hvor bønnen er et naturligt led i dagligdagen. Det kan også ske derved, at man bruger bønner, som andre har formuleret, og som man kan finde i bønnebøger. I alle danske salmebøger siden Hans Thomissøns Salmebog af 1569 har der været trykt bønner. De har været i regelmæssig brug ved gudstjenesten og i hjemmet ved familiens og den enkeltes andagt og udgør en "bønneskole".

Den frie bøn

Når man begynder at bruge bønnens sprog, viser det sig at være et levende sprog, som udvikler sig hele tiden. De af jer, som er fortrolige med "den frie bøn", ved, at det somme tider kan være en mærkelig oplevelse at bede en fri bøn. Man kan opleve, at ordene så at sige kommer af sig selv, når man har foldet sine hænder og vendt sit sind imod Gud. Det kan man somme tider få en stærk oplevelse af ved en sygeseng eller et dødsleje.

Sådanne oplevelser er vigtige. Jeg kan kun tolke dem på den måde, at her griber Gud selv ind og giver ord til den bøn, som det svage menneske gerne ville bede, men ikke kunne. For mig er de nuti-

dige eksempler på det, som Paulus skriver i Rom. 8 om Helligånden, der kommer os til hjælp: *For hvordan vi skal bede, og hvad vi skal bede om, ved vi ikke. Men Ånden selv går i forbøn for os med uudsigelige sukke, og han der ransager hjerterne (dvs GUD), ved, hvad Ånden vil, for den går i forbøn for de hellige efter Guds vilje (v. 26-27)*. Her er bøn en ren gave. Men samtidig siger det os også, at Gud er nær sit svage menneske og giver det ord til den bøn, som svarer til dets situation netop nu.

Tidebønnen

For den, der ønsker at komme ind i bønnens verden, er der mange muligheder. En af dem er tidebønnen. Den har sin oprindelse i brugen af Davids salmer som bønnebog i den jødiske og ældste kristne menighed. Et vidnesbyrd herom har vi i Efeserbrevet: *Lad jer fylde af Ånden, tal til hinanden med salmer, hymner og åndelige sange, syng og spil af hjertet for Herren. (5,18f)*.

Det var oldkirkens munkesamfund, som indførte den praksis at recitere de bibelske salmer. De gjorde forskellige forsøg. Nogle bad Salmernes Bog i én tidebøn, som varede hele natten, andre bad den i flere tidebønner i løbet af én dag eller en uge. Det var Benedikt af Nursia, som fordelte de 8 tidebønner over døgnet: syv om dagen og én om natten. Begrundelsen fandt man i Bibelen dels i Sl. 119.164: *Syv gange daglig priser jeg dig for dine retfærdige bud*, og Sl. 92,3 og 134,1: *Pris Herren alle hans tjenere, I som står i Herrens hus nat efter nat*.

I de senere år er der f. eks. i forbindelse med retræter opstået den tradition at bede forkortede udgaver af de gamle tidebønner. Her har vi oplevet, hvordan Salmernes Bog kan lukke bønnens sprog op med udtryk for både lovprisning, klage, fortrøstning, tvivl og anfægtelse. I bogen *Be med Frans af Assisi* (Franciskanerne i Norge 1988) findes enkle tidebønner formet efter Frans af Assisis egne bønner.

Meditation over bibelske tekster

En anden vej til bøn er *meditation*. Ifølge Benedikts regel skal dagen være opdelt mellem tre aktiviteter. Den vigtigste er *opus Dei*, Guds gerning, som er tidebønnen. Den anden er *opus manuum* hændernes arbejde og den tredje er *lectio divina*, den åndelige (eg. guddommelige) læsning. Den består for det meste af læsning af Bibelen og af kirkefædrenes fortolkninger af Bibelen. Denne læsning skulle føre til *meditatio*, dvs overvejelser i sindet, men også på læberne af de tekster, som var læst og lært udenad under læsningen (se: *Benedikts regel*, udgivet med dansk oversættelse og kommentar af Brian Møller Jensen, København 1998, kap. 48).

Meningen med den åndelige læsning er ikke først og fremmest intellektuel, men den skal styrke munkenes åndelige liv. I det såkaldte *Guldbrev*, som stammer fra den cisterciensiske tradition, hedder det: *Hver dag skal du komme en del af din læsning i din ihukommelses mave og godt fordøje det, ved at du ret tit kalder det frem igen og tygger drøv på det. Den*

skal have forbindelse med dit kald og må have betydning for din koncentration, så at du kan samle dit sind uden at blive distraheret. Ligeledes skal læsningen stimulere dine følelser og ansætte dig til bøn, som bør veksle med din læsning. Sådan en afbrydelse vil ikke genere læsningen, men denne genorienteres, mens forstanden altid bliver rensat mere til at kunne forstå. (se: Basilius van Vessum: *Lectio divina - om munkenes læsning* (Løgumkloster Studier, 1, 1978, s. 122).

I samme skrift møder vi følgende beskrivelse af de tre momenter: *I et menneske, som er genfødt af nåde, er læsningen som mælk for hans kærlighed til Gud, meditationen er som føde dertil, og bønneren er som styrkelse og lys.* Den hellige læsning sigter altså på, at Guds ord bliver realiseret i den, som læser og beder. Læsningen “skal tjene bønneren og bønnens kerne kan blive til en erfaring, som man bestemt ikke kan læse sig til, men kun kan modtage.” (samme s.124) Man kan højst forberede sig til den. I middelalderens spiritualitet møder vi altså også det synspunkt, at bøn ikke er en præstation, men en gave.

Ud fra dette synspunkt udvikles en forståelse af meditationen, som har haft betydning for genopdagelsen af meditationen som bønnsform i vor tid. Den findes klarest udtalt i en lille traktat *Scala Claustralium (Klosterfolkenes stige)* af Guido II af Chartreux (o. 1150). Den var oprindeligt skrevet for eneboere, men fandt megen udbredelse i benediktiner og cistercienserklostre. Guido strukturerer munkenes livsprogram i fire trin: *lectio*,

meditatio, oratio og contemplatio.

Guido definerer de fire trin således: Læsningen er en ivrig og hengiven tilegnelse af Skriften. Meditationen er en læreivrig sjæls indsats for at udgranske indsigt i en skjult sandhed ved hjælp af egen forstand. Bønnen er hjertets hengivne henvendelse til Gud for at blive befriet for det onde og få del i det gode. Komtemplationen er sjælens henrykkelse til Gud, dens opløftelse, som giver den smag af den evige sødmes glæder." (Løgumkloster Studier 1, s.125)

Disse fire trin findes igen i flere meditationsvejledninger. De kan bruges som udgangspunkt for de ledede meditationer på retræter. Hvordan kan jeg illustrere ved følgende skema:

1. Forberedelse

Krop

Find en passende stilling for din krop

Forsøg at løsne eventuelle spændinger

Sind

Tænk på, at du er i Guds nærvær

Bøn

Bed om Helligåndens vejledning

2. Læsning

Læs et stykke af Bibelen (højt)

3. Overvejelse

Betragtning

Indret en scene for dit indre øje.

Brug dine sanser, så du kan se, høre, føle, hvad der foregår

Forståelse

Hvad betyder det, du har læst?

Modtagelse

Hvad vil det inspirere dig til, kalde frem i dig

4. Bøn

at jeg må forstå, hvad teksten vil mig, at jeg må få klarhed over den vej, jeg skal gå,

at jeg må få mod til at handle, at jeg..... (stilhed)

5. Lovprisning

Ære være Faderen og Sønnen og Helligånden

som det var i begyndelsen så nu og altid og i al evighed. Amen

Jesusbønnen

En anden meditativ bønnsform, som også har sin oprindelse i klostrene er *Jesusbønnen*, også kaldet hjertebønnen. Den lyder: *Herre Jesus Kristus, Guds Søn, forbarm dig over mig (synder)!* Den har sin oprindelse i 300tallet hos de ægyptiske ørkenfædre. De lagde særlig vægt på den indre klage og behovet for Guds barmhjertighed. Dette sammen med deres anbefaling af meget korte bønner, som en måde, hvorpå man kunne opretholde en stadig erindring af Gud, førte til fremkomsten af "påkaldelsen af Jesu navn", som en særlig vigtig bønnsform. De første skriftlige vidnesbyrd om dens anvendelse stammer fra 400tallet. Den ordlyd, som jeg har citeret er nogle århundreder yngre.

Den har siden bredt sig over hele den ortodokse verden, specielt efter at man be-

gyndte at bruge den i klostrene på Athos. Den har været kendt i Rusland siden 1000-tallet. Siden slutningen af 1700-tallet har man der sammen med denne bøn anvendt en kæde eller "rosenkrans". Bønnen blev særdeles populær i 1800-tallet gennem *En russisk pilgrims beretninger*, som udkom første gang i Kazan i 1881 (dansk udgave Borgens forlag 1967). I den ortodokse kirke i Grækenland, Rusland og Rumænien er brugen af Jesus-bønnen vokset i de seneste årtier. Bogen udkom også på KFUMs forlag i Paris i 1930 og blev derved kendt i de vestlige kirker. Mange mennesker anvender Jesus-bønnen som deres korte bøn midt i en travl hverdag eller f. eks. på vej til arbejde.

Rosenkransbønnen.

I den vesterlandske del af kirken fik den meditative bøn en anden form, nemlig *Rosenkransbønnen*. Det drejer sig om en serie bønner og meditationer, der er skabt for at få den bedende til at samle sindet om troens mysterier.

Rosenkransen har på det allerseneste fået en luthersk-økumenisk parallel i *Kristuskransen* - eller som den hedder på svensk *frälsarekransen* med den dobbelte betydning af redningskrans og frelserens krans. Den er udviklet af biskop emeritus Marin Lönnebo. Den består af 18 perler i forskellige former og farver. Til dem knyttes der en bønnekrans, som kan have forskellig udformning (se Martin Lönnebo: *Kristuskransen*, Unitas Forlag 2003). Her skal anføres et eksempel på, hvordan kransen kan anvendes til bøn:

Gud

Hellige Fader, min Gud og skaber, mit lys, jeg er hos dig.

Stilhed:

Lad mig fyldes af dit nærvær, og finde hvile i stilheden

Jeg

Jeg er dit barn, set, elsket og tryk

Dåben

Jeg er døbt og lagt i dine hænder. Dig tilhører jeg, o Gud.

Stilhed

Ørkenen

Du er med mig i hverdagens arbejde og kamp, i fristelser og tvivl, i modgang, træthed og ensomhed; du bærer mig gennem alt.

Stilhed.

Sorgløshed

Min Herre, Jesus Kristus, tak for den liflige sorgløshed.

Ingen uro, ingen ængstelse.

Stilhed.

Kærlighed

Herre, jeg står foran korset. Din ufattelige kærlighed fylder mig.

Tak fordi jeg stadig må tage imod dig i nødverden

Offeret

Jeg tager mod din kærlighed og dine gaver til mig. Styrk mig med Åndens kraft, så jeg kan give glæde, trøst og kærlighed videre

Hemmelighederne

Ved dit hjerte, min Gud, lægger jeg nu

mine tre hemmeligheder,
mine inderste drømme.

Natten

Jeg ånder min ensomhed og uro ud - jeg
ånder ind, at jeg er din,
altid, i mørke, i sorg og tomhed, i liv og
død.

Stilhed

Opstandelsen

Fortrøstning, lys og fred fylder mig.
Tak for opstandelsen og livets hos dig.

Stilhed

Gud

Min bøn slutter hjemme hos dig, Gud,
med din velsignelse:

Herren velsigne os og bevare os.....

Fælles for de her nævnte veje til bøn: ti-
debønnen, meditationen, Jesusbønnen,
Rosenkransen og Kristus-kransen er det,
at de tager udgangspunkt i bønnen som et
univers, man går ind i. Men i det univers
er det så også helt naturligt, at *bringe sine
ønsker frem for Gud i bøn og påkaldelse
med tak* (Fil. 4,6). Derfor vil jeg gerne
slutte med nogle overvejelser om bøn-
hørelse.

5. Overraskende bønhørelse

Bønnens muligheder ligger i de mange
situationer, hvor den kan give os sprog til
at udtrykke de tanker og følelser, som fyl-
der vores sind. I bøn kan vi give udtryk
for vores store glæde som tak til Gud, og
for vores sorg eller angst eller frustration i
klagen til Gud.

Nu hører man ofte folk klage over, at de

ikke blev bønhørt, da de bad. Det betyder
som regel, at de ikke fik det, de bad om.
Det kan være en meget pinagtig oplevel-
se, især når det, man beder om, ligger én
meget på sinde og kan være med til at
forhindrer megen sorg og nød. F. eks. om
helbredelse for en, som mange andres liv
og lykke er afhængig af.

I vore dage hører man af og til om folk,
der mener, at alt hvad man beder om i tro,
det får man. Når det f. eks. i en prædiken
hedder: ”Hvis du ikke bliver bønhørt må
du spørge dig selv, om det er, fordi du
ikke tror på Herrens løfte om, at den, som
beder, han får,” - så sker der en afsporing:
Så er bønnen netop ikke længere et svar
på Guds løfte om at ville høre, men den
bliver betinget af, at , jeg, den bedende,
har den rette indstilling. Det vil sige, at
bønnen bliver et middel i min hånd.

Et eksempel på det modsatte er en gam-
mel bøn af kirkfaderen Augustin, som står
i den nye salmebog under overskriften
Aftenbøn for de lidende:

*Våg du, Herre
med dem, der våger
eller græder
i denne nat.
Beskærm dine syge,
lad dine trætte finde hvile,
velsign dine døende,
trøst dine lidende,
forbarm dig over dine bedrøvede,
og vær med dine glade.*
(Bøn nr. 30 s. 895)

Denne bøn rummer kimen til det, jeg vil
kalde overraskelser i bønnen. Hermed hen-
tyder jeg til de erfaringer, som nogle af os
har haft, når vi bad. Der kunne ske det, at vi

ikke fik det, vi mente, vi bad om. Til gengæld oplevede vi Guds kærlige nærvær i det svære, vi måtte igennem: troens tryghed midt i sygdommen, Guds trøst i lidelsen, Guds hjælp til at bære byrderne i livets vanskeligste perioder, Guds nærvær hos den, ved hvis dødsleje vi vågede. Til vores overraskelse kunne sådanne perioder i vort liv ende med en tak til Gud, fordi hans kærlighed bar os igennem.

6. Smertelige erfaringer

Bønnen rummer også smertelige erfaringer. Når vi bliver ramt af livets hårde slag. Når vi mister dem, vi holder allermost af. Når forholdet til vore nærmeste går i stykker. Når sygdom og død kommer os tæt ind på livet. Når livet går skævt og mislykkes for os selv eller vore medmennesker.

Måske er det her, vi har allermest brug for de udtryk for klage og magtesløshed, som findes i bønner, som andre har formuleret for os. Jeg vil nævne et eksempel, skrevet af præsten ved Horsens Statsfængsel gennem mange år Carl Lomholt. Når man nærlæser denne bøn, opdager man, at selv om den er blevet til i et statsfængsel, så kan den låne ord til os, der ikke har været i fængsel, men som kender smertelige erfaring af at have forbrudt os mod andre mennesker og at blive forstødt af dem.:

*Gud,
jeg er så langt borte fra dig,
men jeg har ingen anden at kalde på.
Hjælp mig, Herre.
Jeg er skilt fra mine nærmeste
og er angst for at miste dem.*

*Jeg er som én, der er spærret inde
blandt de døde.*

*De søvnløse nætter er endeløse,
dagen igennem er jeg udmattet og tom.*

*Tankerne flakker hvileløst,
jeg kan ikke samle dem om noget.*

Hjælp mig, Herre.

Du kender min skyld.

Lov og ret har jeg krænkert,

mennesker har jeg svigtet,

og trodset dine bud.

Men du er mit eneste.

Forkast mig ikke, Herre.

*Din Søn tog sig af de udstødte,
og da han hang på korset, forbarmede
han sig*

over en dødsdømt morder.

Lad det være mit håb,

*selv om det, jeg har forbrudt, ikke kan
blive ugjort.*

Herre Jesus, vær mig nær.

Lad din Ånd bo i mit urolige hjerte,

så jeg kan tro dig.

*Skænk mig den frihed, som kun findes i
din tilgivelse.*

*Og når jeg bliver løsladt fra fængselet,
så hjælp mig at leve som et frit menne-
ske*

*under ansvar for min næste og i tillid til
dig.*

Herre min Gud!

Tak fordi du ville høre min bøn.

Tak for din grundløse godhed.

(Bøn nr. 58, s. 911-12).

7. Som man beder, tror man

Til slut endnu et ordsprog, som kan samle, hvad jeg her har forsøgt at udfolde: Som man beder, tror man. Det er en gen-

givelse af den latinske formulering *lex orandi - lex credendi*, ordret: bønnens lov er troens lov. Med vore salmer, som ofte har bønnens form, er kristentroen i dens mange facetter sunget ind i os, fra vi lærte at synge dem. Salmerne og de bønner, vi har lært at bede, især Fadervor, har præget det billede, vi har af Gud, Fader, Søn og Helligånd. Her drejer det sig ikke blot om teoretisk viden, men om personlig tale ud af tro og til tro. Derfor: jo mere vi fordyber os i salmers og bønners indhold, des mere næres vores tro på Gud og vort håb til ham. Når man bruger en god bønnebog, så sker der en fordybelse i troens indhold. Flere kirkefædre formede deres teologi i bønnens sprog - som lovprisning eller bekendelse henvendt til Gud. Og i nyere tid har den svenske teolog Gustav Wingren skrevet en bog, som er en udlægning af trosbekendelsen, hvor hvert kapitel sammenfattes i en bøn. (Credo 1974).

Men ordsproget kan også vendes om: som vi tror, beder vi. Når vi beder, omsætter vi troen i praksis. Vi udtrykker vores tro på Gud og vort håb og vor kærlighed til ham ved at påkalde ham i bøn - både i livets stjernestunder, i den jævne hverdag og i vores dybeste nød. For bønnen er menneskets personlige kontakt med Gud. Derfor er det så vigtigt, at vi genvinder den tradition, som betyder, at bønnen er en del af vores dagligdag.

Vi skulle med Assisi-kredsen for første gang. Med store forventninger - efter anbefaling af familie, som var med for anden gang, mødtes vi Kastrup med 26 søde, rare og forventningsfulde medrejsende.

Efter en fin flyvetur til Rom og derefter med bus til Assisi blev vi omkring midnat modtaget af en sød venlig priorinde i Alcantarine søstrenes kloster - lad os sige Franciskanersøstre. Hjemme havde vi fortalt venner, at vi skulle bo i kloster. Nå - spøjte man - hos nonner og munke. Nej - hos nogle søstre. Vi måtte forklare forskellen - ikke uvant for os, da min kone og jeg er katolikker og ikke uvant med forvirring.

Det er virkelig svært at berette om denne aldeles vidunderlige rejse. Hver dag oplevelser visuelt og åndeligt - begyndende med morgensang og andagt i søstrenes smukke lille kirke i kælderens.

Lørdag d. 4. oktober var den hellige Frans's dødsdag. Her deltog vi alle i den hellige messe i San Francesco kirken sammen tusinder fra alle nationer - både i over- og underkirken samt udenfor - en dejlig oplevelse, hvor man fornemmer, at kirken lever i bedste velgående. (Der var sat storskærme op flere steder, så alle kunne følge med i messen).

Så tilbage til søstrenes dejlige forplejning og store omsorg. Søndag morgen dansk gudstjeneste i søstrenes kirke ved pastor Gunnar og derefter igen til messe i en Assisis kirke. Vi var 9 katolikker med på denne rejse. Her kan vi allerede nu anbefale andre af vores trosfæller, der måtte læse dette at tage med

Assisi, Oktober 2003

af Gurli og Knud Petersen

til Assisi næste gang.

Denne søndag blev særlig festlig, da to af rejsedeltagerne – nemlig Maria og Sonja – to friske piger – fejrede deres 80 og 81 års fødselsdag - meget fornøjeligt med fødselsdagssang, gaver, flot kage med lys og champagne fra søstrene. Om aftenen gav fødselarerne kaffe og en lille én på et listigt sted – tak for det. Det var meget hyggeligt med al den sang.

Tilbage til Den hellige Frans, som vi kender fra vores gamle trosfælle, Johannes Jørgensen, her fra Svendborg. Vi har kendt ham og fru Helene. Jeg fik lov at være korbærer gennem Svendborg ved hans begravelse i 1956. Helt ukendt var alt det ikke, som Gunnar fortalte – utrolig

velvidende og inspirerende om Frans's liv og brødrene,. Vi må sige, at vi vandrede i Frans's fodspor, der var ikke det, vi ikke har besøgt.

Skal vi fremhæve noget specielt ved alle de oplevelser, må det være La Verna – her hvor Frans i 1224 modtog stigmatiseringen – Kristi sårmærker. Her følte man virkelig Guds nærvær.

Kære Marianne og Gunnar. Tusind tak for al jeres kærlighed og omsorg – uden jer havde turen ikke været det den blev, nemlig uforglemmelig.

Tak til alle venner på rejsen for et godt fællesskab og ønsket om en velsignet kommende julefest.

BENEDICAT TIBI DOMINUS
PAX ET BONUM

- Herren være med dig
- Fred og alt godt

Venlig hilsen fra Gurli og Knud

Rejsen til Assisi - en personlig beretning

af Arabella Neuhaus

Det er ikke første gang jeg er i Italien, men første gang jeg er i Assisi, og første gang jeg overhovedet møder op i Assisi-Kredsen.

Så jeg ankommer i lufthavnen og følges med 27 for mig helt ukendte mennesker. Jeg er alene, min mand er blevet hjemme hos pubertetsdatteren.

Jeg har godt nok været noget nervøs, og jeg elsker heller ikke at flyve, og jeg føler mig noget alene. Men jeg har valgt

rejsen af flere grunde, bl.a. fordi jeg gerne vil rejse med andre kristne og at rejsen skal have et kristent indhold (i hvert fald noget af tiden), og Assisi og franciskanerbrødrene interesserer mig på flere måder, men nok især fordi jeg på et fredsmøde den 11 september 2002 i Torup hørte broder Bob sige, at man indenfor franciskanerordenen arbejdede meget med tolerance overfor andre trosretninger, hvilket er noget, der optager mig en del. Desuden elsker jeg Italien, og jeg

elsker at man kan gå i kirke hele tiden hvis man har lyst til det.

Vi havde jo nogle rigtig gode rammer, det lille kloster på Via Bernardo da Quintavalle, midt i Assisi. Det var rigtig dejligt at have et fast sted at spise, og maden var rigtig god – sommetider lidt overraskende, men kun én gang, hvor der blev serveret blæksprutter, måtte jeg undlade at spise hovedretten.

Det viste sig jo også at være nogle rigtig søde og imødekommende mennesker, alle sammen. Og turen var meget veltilrettelagt, vi blev nærmest båret på hænder af vores to rejseledere Gunnar og Marianne, ofte assisteret af Mariannes barnebarn Christina. Vi blev i løbet af ugen guidet rundt i byen og området, og om aftenen blev vi guidet ud på altanen, hvor vi nød hinandens selskab og noget vin. I starten var der også rimeligt varmt derude, men efterhånden som dagene gik var vi dog mere og mere formummet i tæpper.

Det var jo en udvidet Assisi-tur, således at vi de første to dage vi var i Assisi fik al festivitassen omkring Frans' dødsdag med. Det går åbenbart på skift, hvem der ”står” for det, og i år var det Sicilien. Jeg kom i snak med en (meget lille) morlil fra Sicilien, hun fortalte de var 21 busser med 50 i hver, og så var der alle dem, der selv var kørt derop fra Sicilien.

Der var virkelig vrimmel i gaderne, og fredag eftermiddag tog vi til Santa Maria degli Angeli. Der var kæmpe procession udenfor kirke med bannere fra alverdens byer og kommuner (altså italienske), og derefter kæmpe messe i kirken, hvor nogle af os kom ind og var med i det hele.

Den slags masseopbud skal jeg have på afstand og ikke være midt i, så jeg tog bussen tilbage til Assisi, hvor der var dejlig fredeligt.

Næste dag var vi ved San Francesco kirken, igen mange mennesker, og der var sat en udendørs skærm op, så man kunne sidde på den nedre plads og følge med i hvad der foregik inde i kirken. Jeg fik set hele processionen fra i går, og jeg tog mig sammen til at blive i mængden og se processionen inde fra kirken komme ud. Italienerne er jo nogle sjove nogle at kigge på, med alle deres optog og al deres snakkeri.. På et tidspunkt fik jeg desuden øje på en fyr, der gik rundt i noget der lignede en sæk, og med bare tær. Han råbte noget til de forbipasserende, og jeg ville hen og høre hvad han sagde, men kunne ikke komme forbi afspærringerne.

Bagefter gik jeg rundt i den ellers fredelige by, og endte i San Pietro kirke, hvor der var helt fredeligt og jeg gik ind og mediterede. Desuden nåede jeg en tur på cafe, og fik smagt en kage. Jeg satte som mål at smage en kage hver dag, men nåede kun at smage to, udover alle dem vi fik på klosteret – i anledning af festlighederne, i anledning af at der var to der havde fødselsdag, og i anledning af afrejsen.

Jeg tør ikke engang begive mig ud i at opremse hvad vi lavede, for jeg tror der er en del der ikke er sevet ind (og det skulle jo nødigt afsløres...), og de fleste læsere kender jo nok ”turen”. Jeg havde min kristuskrans med (en slags lutheransk rosenkrans kan man sige), og den kan jeg godt lide at ”lade op” ved at bede den på særlige steder. Jeg fik bedt den mange

steder, i San Damiano, San Pietro kirke, Chiesa Nuova, San Francisco 1. og 2. niveau, i stigmatiseringskapellet på La Verna, i den lille gamle kirke inde i Santa Maria degli Angeli, i kapellet på Erremo de Carceri (hvor vi var en lille gruppe der spadserede op på en ekstra tur), og så tror jeg ikke mere. Men til sidst var kransen så

udmattet, at den gik i stykker – heldigvis nede i min lomme, så den kan sættes sammen igen.

Den sidste aften var der samvær med nonnerne. Det var rigtig festligt, de sang for os, og fik os involveret i nogle danse. Det var sjovt at se dem pjatte, spille guitar, mundharmonika, bongotrommer, maracas m.m. De virkede meget glade. De laver jo udadvendt arbejde, med ”hotellet” og med omsorgssvigtede børn, og lever jo meget mere udadvendt end de nonner, der lever i klausur. Disse ”mødté” jeg bl.a. når jeg

var til vesper i Santa Chiara. Det blev jeg ret glad for at være, jeg var der i alt tre gange, det var så smukt.

Jeg havde en rigtig god afrundende oplevelse den sidste aften i Assisi, hvor jeg igen var til vesper, idet jeg denne gang undlod at forsøge at følge med i teksten til vesperen, men blot lyttede og betragtede korset fra San Damiano (det var i det lille kapel til højre jeg hørte vesper hver gang).

Jeg sad og kiggede på korset, og pludselig så jeg at Jesus ligesom rækker sine arme ud – har åbne arme for at tage imod os. Desuden bad jeg om et svar på min forvirring – jeg oplever nemlig en del forvirring vedrørende hvilken retning indenfor kristendommen jeg egentlig ønsker at tilhøre. Jeg har ikke været bevidst / erkendt kristen mere end ca. 3 år, og zapper noget rundt. Så kom det til mig: ”I min faders hus er der mange boliger”. Det gjorde mig glad. For jeg tror noget af det vigtigste er at kunne rumme andre, og behovet for at høre til et sted kan også rumme behovet for at finde sandheden – og kommer nemt til at indebære at man synes andre, der hører til andre steder, ikke har den rigtige sandhed. Personligt er det nok her jeg kan lære noget af Frans – for jeg kan ikke leve op til fattigdom – kyskhed – lydighed, men der er andre ting som er svære, og som også er vigtige, f.eks. toleransen og rummeligheden. Tolerance – Rummelighed – Kærlighed, kunne vi måske sige i stedet for.

På den måde bragte rejsen mig videre i min søgen, som jeg jo også havde håbet på. Til sidst var jeg dog noget udmattet,

og på en måde klar til at tage hjem. Vi skulle dog lige på rundtur fredag og lørdag, inden vi kom til lufthavnen lørdag eftermiddag. I disse to dage, hvor vi kørte rundt i det fantastisk smukke landskab, så vi vandfald, smukke kilder, og det sted hvor Frans havde lavet en julekrybbe. Her var udstillet et hav af julekrybber, det var sjovt at se. Desuden var vi et meget smukt sted, måske var det der, han blev opereret i øjnene, men helt ærligt, jeg var for længst holdt op med at tage informationer ind, jeg var overvældet, og nøjedes med at opleve med sanserne uden at tænke nærmere over sammenhængen.

Jeg har tænkt på, at jeg nok skulle have betragtet de erfarne Assisi-rejsere noget

mere, for så ville jeg have lagt mere mærke til, at de spenderede en del tid på diverse cafeer og barer. Jeg havde faktisk alt for travlt med at få åndelige oplevelser eller købe ting med hjem, så da jeg kom hjem, var jeg helt udmattet, og blev forkølet og måtte ligge i sengen, og vågnede en nat og troede jeg var spærret inde i en klostercelle. Så jeg har nok været lidt for hård ved mig selv.

Men det var en god og spændende tur, som jeg kan hente næring fra længe, og tak til alle for det, både rejsedeltagerne, Gud, Frans og andre involverede.

Mange hilsener

Arabella Neuhaus

Med Assisi-Kredsen til Løgumkloster

af Marianne Repsdorph Kaaber

Vi mødtes, som vi plejer, på Enghave station om eftermiddagen – glade og forventningsfulde, hilste på hinanden – og efter at have stuvet bagagen ind i bussen, gled vi af sted. Enghave station er virkelig et godt samlingssted, for alle kan finde frem – enten via bus eller tog. Vi var meget heldige, idet vi i chaufføren havde fået en i Sønderjylland lokalkendt person, og det var jo rart, eftersom det var der, vi skulle hen, og vi nød meget godt af hans kendskab til Danmarkshistorien. Men først skulle vi rundt om Odense for at tage 2 medlemmer med herfra. Vi nåede frem til refugiet lidt senere end beregnet, så vi spiste alene, en herlig middag, mens resten af refugiets gæster var til aftenssang i Klosterkirken. Bagefter samledes vi for at høre tidl. rektor ved pastoralseminariet, Gerhard Pedersen, holde foredrag om emnet ”Bøn – en verden, der åbner sig”. Dette foregik i et meget hyggeligt foredragsrum – og det var meget interessant. Der er en stor variation af bønner, som blev vist frem – man fik indtryk af, at der findes en bøn til enhver lejlighed.

Næste dag kørte vi fra refugiet efter morgenmaden og morgenandagten i den skønne middelalder-kapitelsal. Vort første mål var Dannevirke. Først blev vi introduceret til stedet ved i museet at blive sat ind i – dels historien og dels i hvorledes det nuværende anlæg er opbygget. Derefter skulle vi op på Valdemarsmuren, og her kom vores chauffør og forslog os at

vandre ud ad Valdemarsmuren, som fortsatte lige over i Margretevolden, en strækning, der tog os en lille ½ time at gå. (I oktobernummeret af vores blad findes et billede fra denne tur). Bussen ventede på os for enden af volden for at samle os op efter denne dejlige tur.

Nu gjaldt det Slesvig! Her skulle vi først have været i domkirken, men på grund af et bryllup måtte det besøg vente. Vi havde en meget dygtig og venlig guide, en dame, der havde været gift med den danske præst i mange år. Da hun var opvokset i Slesvig, kunne hun rigtig sætte os ind i forholdene. Vi begyndte med at gå ned i den mest fascinerende del – nemlig en lille ø helt ned til Slien. Denne ø er blevet ”landfast” med byen, da Hitler foranledigede anlagt en vej på stykket mellem ø og by. Alligevel har ”øen”, som bærer navnet ”Holmen” bevaret sit særpræg. Her bor de gamle fiskerfamilier. Husene ligge så tæt, de kan og er alle hvide og dekorerede på smukkeste mulig måde – både ved hjælp af farver på reliefferne og ved ophængte pyntegenstande. Foran husene er der beplantet med smukke roser, der alle blomstrer 2 gang om året. Brolægningen er toppede brosten. Husene ligger rundt om den lille hvide kirke. Rundt om kirken ligger kirkegården, og derved har man kirken i centrum – først for de døde – og derefter de levende. Fiskerne fik deres bolodder i sin tid ved, at de samledes ude på Slien, hvorfra de kastede deres grej op

Skilt, som viser at rådhuset i Slesvig har en fortid som gråbrødrekloster

på land. Det stykke jord, hvorpå deres stejle grej lå, fik de til at bygge på.

Fra Holmen gik vi op til det gamle gråbrødrekloster, der nu er indlemmet i Rådhuset. Herfra gik vi over i Slesvig domkirke, så de pragtfulde kunstværker, bl.a. det berømte Brüggemann-alter og Frederik I's gravmæle.

Så var det tid til at køre mod Løgumkloster igen, hvor aftensmaden ventede. Efter at have deltaget i aftenssangen i Klosterkirken med alle de levende lys, gik vi gennem Løgumkloster by til det museum, der hedder Holmen. Her så vi en udstilling af kunstneren Peter Brandes. Her var glasmosaikker, som alle forestillede religiøse motiver og personer.

Næste dag var det søndag, og den begyndte i den dejlige Klosterkirke, som blev stuvende fuld, til søndagsgudstjene-

Der er sådan en dejlig stemning over Løgumkloster Refugium, idet man er velkommen til at deltage – både i deres aftensang om hverdagen og i gudstjenesten om søndagen.

På vejen hjem standsede vi på Blommenslyst Kro og fik skøn lagkage til kaffen, og her drøftedes de dejlige oplevelser sammen inden den sidste etape, som sluttede med afsked på Enghave Station.

Alle var lykkelige og glade over den dejlige, veludførte og planlagte tur, så rig på oplevelser, og der skal lyde en virkelig tak til arrangørerne.

Med de venligste hilsner
Marianne Repsdorph Kaaber

Efterårsmøde i Assisi-Kredsen

beretning ved Dorte Bundgaard

Som nyt medlem mødte jeg forventningsfuld op til det første møde i Assisi-kredsen. Mødet startede med gudstjeneste i Enghave Kirke, hvor pastor Gunnar Bach Pedersen prædikede over kirkeårets sidste tekst Matthæus 25, 31-46 Verdensdommen.

Efter gudstjenesten var der frokostpause med dejligt smørebrød og hyggelig samtale med de andre deltagere. Der var også mulighed for at købe postkort fra Assisi og bøger, bl.a. Johannes Jørgensens Pilgrimsbogen, der beskriver hans rejse med tog og til fods fra Rom til Assisi i april 1903. Den bog har jeg selv haft megen fornøjelse af, da vi i påsken i år – præcis 100 år efter Johannes Jørgensen – fulgte samme rute. Vi besøgte de samme klostre, Fonte Colombo, hvor Frans af Assisi nedskrev sine regler og S. Francesco, der nærmest synes hængt op på klippevæggen. Som for 100 år siden voksede der små alpevioler i grøftkanterne i Rietidalen og Johannes Jørgensens beskrivelser af klostrenes indre svarede nøje til det, vi så.

Efter pausen holdt sognepræst Kristian Høeg et meget interessant foredrag med lysbilleder om ”Den ortodokse kirke”.

Den russiske ortodokse kirke byggede kirker i Europas hovedstæder bl.a. Berlin, Prag og Paris fra 1923. Af verdens kristne er godt 50% katolikker. Der er dobbelt så mange kristne ortodokse som lutheranere.

De ortodokse kirker er let genkendelige, da de har gyldne kupler. Øverst på kuplen er placeret et gyldent kors med en lille skrå tværbjælke for neden.

Inde i kirken er der placeret en ikonostase (en billedvæg), der skjuler altret = tronen, der er det allerhelligste, og hvortil kun præsterne har adgang. Når Kristus kommer igen, sætter han sig på tronen. Billedvæggen har 3 døre. Bag den venstre dør tilberedes alterbrødet. I midten fører fløj-døre til altret og bag den højre dør, er præsternes rum. Kirkens opbygning med at skjule altret refererer til templet i Jerusalem. Kirkerne er udsmykket med mange ikoner og gyldent inventar. Kirkens kuppel symboliserer himlen.

Den ortodokse kirke er ikke centralt styret som den katolske kirke, men den er et broderligt fællesskab af ligestillede kirker. Gudstjenesten er det fælles bånd, og den har samme opbygning i alle kirker. Gudstjenestens formål er at møde den treenige Gud, og den er bygget op som en afsløring af mysteriet/åbenbaring. Mysteriet afslører sig imidlertid aldrig fuldt ud – det er udtømmeligt – en evig vandrang.

Kristian Høeg fortalte om gudstjenestens forløb, hvor der bliver appelleret til alle de menneskelige sanser med musik og sang, mange farver, røgelse og helligt vand der stænkes på menigheden.

Inden gudstjenesten starter, bliver brødet

til nadveren skåret ud bag ved billedvæggen, imens der fremsiges bønner. Brødet er ofte blevet bagt af landsbyens kvinder. Udskæringen er en symbolsk slagtning af lammet. Der deltager altid 2 præster i gudstjenesten.

Kristian Høeg gav nogle meget betagende og kraftfulde prøver på, hvordan bibelens tekster fremføres. Lysbilleder viste kirkerum smykket med ikoner, præsternes farvestrålende klædninger, røgelseskar, lys og gyldent inventar. Jeg tror, vi alle kunne fornemme stemningen af fest og mystik. Gudstjenesten varer nogle timer og menigheden, der står op under gudstjenesten, kommer og går.

Ved nadveren er brødet og vinen blandet til en substans, der gives menigheden med ske. Der bliver holdt et rødt klæde under hagen, hvis der spildes, da Kristus er til stede i brødet. Forvandlingen foregår på mystisk vis.

Gudstjenesten afsluttes med at menigheden kysser et krucifiks (fødderne) samt præstens hånd.

Vi så lysbilleder af forskellige kirkelige processioner, der finder sted ved højtiderne. Påsken er den vigtigste højtid. En tøjfigur, der skal forestille Jesus, bliver ført i procession for til slut at blive gravlagt i kirken. Menigheden kan herefter rent fysisk kravle under et bord og ind i ”graven”.

Grundtvig så på opstandelsen ligesom den ortodokse kirke. Alt skabt skal gennemtrænges af Guds klare lys. Livet har sejret – døden er trængt tilbage.

Kristian Høeg har et personligt venskab med præsten i den ortodokse kirke, han ofte besøger. Vi så billeder af hvorledes det foregik, da præstens medhjælper flyttede ind i en ny lejlighed, som præsten skulle velsigne. En del kar med vand blev velsignet til rengøring. Præsten valgte 4 steder i lejligheden, hvor han på tapetet tegnede en stiliseret tegning af Golgata. Familien havde en væg med ikoner, der blev velsignet af præsten. Det var ikke ikoner malet på træ, men blot nogle udklip. Til sidst stænkede præsten rundhåndet det hellige vand rundt i lejligheden til både højtid og morskab for hele familien. Det hele afsluttedes med kaffebord og samvær.

Vi fik historien om en nyrig russisk familie, der havde købt en ikon som investeringsobjekt eller måske blot fordi de syntes, den pyntede i hjemmet. Ikonen viste imidlertid sin egenskab, ved at der fra ikonen kan komme noget fra Gud. Det går begge veje. En ikon er et mødested med Gud. Det endte med at hele familien blev kristne og lod sig døbe.

Det var en meget berigende dag, inden vi gik hver til sit ud i den disede og regntunge by.

BESTYRELSEN

Frederik Hjerrild, formand
Strindbergsvej 34, 2500 Valby
tlf 36 17 50 70
hjerrild@assisi-kredsen.dk

Marianne Plum, sekretær
Oliemøllegade 12,3. 2, 2100 Kbh Ø
tlf 39 29 87 40
plum@assisi-kredsen.dk

Lotte Abel, kasserer
Sandbygårdvej 31,2.tv.
2700 Brønshøj
tlf 38 28 85 56
Assisi-Kredsens giro: 225 19 49

Suzanne Scavenius Torp,
Jægersborg Alle 45, 2. mf.
2920 Charlottenlund
tlf 39 64 45 11

Gunnar Bach Pedersen
Sdr. Boulevard 114,1.tv, 1720 Kbh. V
tlf 33 25 52 92
gbp@assisi-kredsen.dk

Vera Christensen
Valhøjs Allé 125 A st.th.
2610 Rødovre
tlf 36 41 23 19

Birthe Backhausen
Peter Rørdamsvej 28 st., 2400 Kbh NV
tlf 35 83 39 07

Johan Petersen
Kulsviervej 95 B, 2800 Lyngby
tlf 45 83 45 93

Br. Theodor Jürgensen OFM Conv.
orlov fra bestyrelsen

NYT FRA ASSISI-KREDSSEN

redigeres af
Marianne Plum (ansv)
Gunnar Bach Pedersen

Assisi-Kredsen på Internet: <http://www.assisi-kredsen.dk>